

บทที่ ๑

บทนำ

กล่าวนำ

ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่มีความสำคัญและมีชื่อเสียงรู้จักกันทั่วไป เช่น ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงไทย ฯลฯ ธนาคารเหล่านี้ได้เปิดสาขาของธนาคารนั้น ๆ ไปตามจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยสำนักงานใหญ่ของธนาคารนั้น ๆ เป็นผู้กำหนดนโยบาย และควบคุมการบริหารงานของธนาคารสาขาต่าง ๆ เช่น ควบคุมในเรื่องนโยบายการตลาด ควบคุมการบริหารงานบุคคลควยการแต่งตั้ง โยกย้ายพนักงานของธนาคาร ไปทำหน้าที่ตามนโยบายที่สำนักงานใหญ่กำหนด จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาต่าง ๆ ขึ้นมานั้นก็เพื่อต้องการหาเงินฝากให้ไ้มากขึ้น และในขณะเดียวกันก็ปล่อยสินเชื่อในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมทั้งการขยายบริการค่านอื่น ๆ ให้กับลูกค้าควย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ธนาคารพาณิชย์ต้องการให้สาขาต่าง ๆ เป็นตัวแทนของสำนักงานใหญ่ ทำหน้าที่ให้บริการทางคานการธนาคารแก่ท้องถิ่นนั้น ๆ และตามข้อเท็จจริงที่เป็นมาในอดีตนั้น ธนาคารพาณิชย์มักจะตั้งสาขาเฉพาะในท้องถิ่นที่มีชุมชนหนาแน่น มีการคานการทางคานธุรกิจ และใช้บริการของธนาคารอย่างกว้างขวาง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ได้รับผลกำไรจากการตั้งสาขาสวมความมุ่งหมายสำคัญของการคานการธนาคารพาณิชย์ ต่อมาในระยะตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๕ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นระยะเวลาที่รัฐบาลได้เร่งคานการ พัฒนาการเศรษฐกิจ และสั่งคานทั่วประเทศอย่างกว้างขวาง ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจัง คัยการขอร้องและเร่งเร้าให้ธนาคารพาณิชย์พยายามเปิดสาขาขึ้นในท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกลความเจริญโดยทั่วไป เพื่อให้มีการระคานทุน และให้สินเชื่อทางการเกษตร แก่เกษตรกรที่ขาดแคลนเงินทุน ทั้งนี้เป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ในการพัฒนาทางการ

เกษตรกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของประเทศเป็นส่วนรวม และยกระดับการครองชีพของประชาชนทั่วไปในชนบท อันเป็นผลทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะบรรลุถึงเป้าหมายในการระดมเงินทุนและให้สินเชื่อทางการเกษตรก็ตาม แต่การที่ธนาคารพาณิชย์ได้เปิดสาขาขึ้นทั่วไปแม้แต่ในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ โดยไม่จำกัดว่าจะเปิดสาขาเฉพาะในท้องถิ่นที่สามารถหากำไรได้เช่นสมัยก่อน ทำให้ธนาคารสาขาส่วนมากเกิดปัญหาหลายประการ ซึ่งจะได้รวบรวมนำไปกล่าวในข้อต่อไป

ปัญหา

จากเรื่องราวและความเป็นมาของการจัดตั้งธนาคารสาขาคงที่ได้กล่าวแล้ว ในคำกล่าวนี้ จึงทำให้สาขาของธนาคารพาณิชย์คงกล่าวต้องประสบกับการขาดทุน หรือมีกำไรที่ต่ำกว่าการเปิดสาขาในเขตที่มีสภาพเศรษฐกิจอำนวยให้ ซึ่งหากได้ทำการค้นหาสาเหตุและวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วจะพบว่าเกิดจาก

- ๑. ปัญหาจากสภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่นไม่อำนวยให้ในการที่จะดำเนินธุรกิจการธนาคาร ทำให้เกิดการขาดทุนแก่สาขาในท้องถิ่นเหล่านั้น
- ๒. ปัญหาจากภายนอก กล่าวคือกฎเกณฑ์ของทางการซึ่งในระยะที่แล้มาใช้ข้อกำหนดเดียวกัน สำหรับท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันมาก เช่น กรณีสาขาในเขตอำเภอรอบนอก กับสาขาในเขตที่สภาพทางเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง
- ๓. ปัญหาจากการกำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงานไม่ถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่งได้แก่

- ๓.๑ นโยบายและการบริหารงานด้านการตลาด
- ๓.๒ นโยบายและการบริหารงานด้านบุคคล
- ๓.๓ นโยบายและการบริหารงานด้านการบัญชี

จากปัญหาคงกล่าวนี้ จึงเห็นสมควรที่จะศึกษาและหาวิธีแก้ไขต่อไป ถึงแม้ว่าการแก้ปัญหาคตามข้อ ๑ และ ๒ จะอยู่นอกเหนือขอบเขตอำนาจหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ก็ตาม แต่ถ้าหากสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาคตามข้อ ๓ ได้แล้ว ก็เชื่อว่าจะช่วยลดการขาดทุนหรือเพิ่มกำไรที่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจของสาขา ซึ่งสภาพทางเศรษฐกิจไม่อำนวยให้ได้บ้างไม่มากนัก และในขณะเดียวกันก็จะสามารถเพิ่มกำไรให้กับสาขาที่เปิดดำเนินการ

อยู่ในท้องถิ่นที่สภาพเศรษฐกิจอ่านวยอยู่แล้วด้วย

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

๑. วัตถุประสงค์หลัก (Major Objective)

เพื่อศึกษาและพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ซึ่งปัญหาเหล่านั้นมีอิทธิพลถึงกำไรหรือขาดทุนของสาขาต่าง ๆ และเสนอแนะวิธีการแก้ไข

๒. วัตถุประสงค์เฉพาะ (Specific Objective)

เพื่อศึกษาและพิจารณาโดยเฉพาะถึงปัญหาและข้อบกพร่องทางด้านการบัญชีที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปในปัจจุบันนี้ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขและปรับปรุง เพื่อให้มีการนำเอาเทคนิคทางการบัญชีมาใช้ที่เหมาะสม และสามารถวัดผลการดำเนินงานของสาขาธนาคารได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๓. ขอบเขตของการวิจัย

๓.๑ จะพิจารณาเฉพาะภายในขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารของธนาคารพาณิชย์โดยทั่ว ๆ ไปเท่านั้น

๓.๒ จะไม่พิจารณาถึงอิทธิพลภายนอกอื่น ๆ เช่น ภาวะทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงานโดยส่วนรวมของธนาคารพาณิชย์

๓.๓ จะพิจารณาเฉพาะทางด้านระบบบัญชีที่ธนาคารใช้อยู่ และหาทางแก้ไขปรับปรุงเท่านั้น หากจำเป็นต้องพาดพิงไปถึงข้อบกพร่องทางด้านอื่น ๆ ของฝ่ายบริหาร เช่น นโยบายทางด้านการตลาด นโยบายทางด้านการบริหารงานบุคคล ก็จะกล่าวถึงข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไขโดยส่วนรวมเท่านั้น จะไม่พิจารณาถึงวิธีการแก้ไขปรับปรุง โดยละเอียด

ทฤษฎีที่จะใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

๑. ปรัชญาทางการจัดการในเรื่องการบริหารงานในแบบรวมอำนาจและกระจายอำนาจ

๒. การควบคุมองค์การธุรกิจที่มีลักษณะการบริหารงานในแบบกระจายอำนาจ

- ๓. ทฤษฎีทางการบัญชีเพื่อการจัดการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
 - ๓.๑ ศูนย์กำไร (Profit Center)
 - ๓.๒ ศูนย์ค่าใช้จ่าย (Cost Center)
 - ๓.๓ ศูนย์ลงทุน (Investment Center)
 - ๓.๔ การกำหนดราคาโอน (Transfer Pricing)
 - ๓.๕ การจัดสรรค่าใช้จ่าย (Cost Allocation)

ข้อสมมุติ (Assumption)

๑. การที่จะสามารถเพิ่มทุนผลกำไร หรือลดภาระการขาดทุนของสาขาต่างๆ ด้วยวิธีการที่นำเอาเทคนิคทางระบบบัญชีมาใช้ตามรายงานการวิจัยนั้น จะทำได้สำเร็จเมื่อธนาคารพาณิชย์ต้องพร้อมที่จะปรับปรุง หรือได้ทำการปรับปรุงนโยบายและระบบการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องตามหลักวิชาและแนวทางปฏิบัติแล้ว

๒. ธนาคารพาณิชย์มีเงินทุน เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ อย่างพอเพียงที่จะนำมาใช้จ่าย ลงทุน เพื่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและแก้ไข ตามผลของการวิจัย

วิธีการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

๑. วิธีการวิจัย

จะใช้วิธีการวิจัยจากเอกสารทางวิชาการ (Documentary Research)

ด้วยวิธีการปลีทยอย ดังนี้

- ๑.๑ การวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Research)
- ๑.๒ การวิจัยแบบวิเคราะห์ (Analytical Research)
- ๑.๓ การวิจัยทางตัวเลข (Quantitative Research)

๒. การรวบรวมข้อมูล

๒.๑ หนังสือทางค่านวิชาการ (Text Book) ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารงานธนาคารพาณิชย์ และทางการบัญชีเพื่อการจัดการ

๒.๒ วารสารและเอกสารทางวิชาการ ของทางราชการ หรือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ วารสารและเอกสารของธนาคารพาณิชย์

๒.๔ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และประกาศของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ คำสั่ง ระเบียบ เกี่ยวกับระบบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ที่สามารถหา

ได้

๒.๖ ข้อมูลอื่น ๆ ที่อาจหาได้ และมีประโยชน์ต่อการวิจัยเรื่องนี้

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ อันเป็นผลทำให้บางสาขาของธนาคารนั้นประสบกับการขาดทุน หรือมีผลกำไรที่ต่ำกว่าระดับที่น่าพอใจ

๒. เมื่อสรุปข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว จะทำให้เกิดแนวความคิดเพื่อหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

๓. การแก้ไขที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชา จะช่วยให้การบริหารธนาคารพาณิชย์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นผลทำให้สาขาต่าง ๆ มีกำไร ตามสมควร หรือหากจำเป็นต้องขาดทุนบ้างก็จะขาดทุนน้อยที่สุด